

Vlaamse Regulator van de
Elektriciteits- en Gasmarkt

Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt
Publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap
Graaf de Ferrarisgebouw | Koning Albert II-laan 20 bus 19 | B-1000 Brussel
Gratis telefoon 1700 | Fax +32 2 553 13 50
Email: info@vreg.be
Web: www.vreg.be

Mededeling van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt

van 6 september 2011

met betrekking tot privédistributienetten en directe lijnen

INHOUDSTAFEL

1. INLEIDING-----	3
2. WELKE ZIJN DE RELEVANTE REGELS-----	3
2.1. Leveringsvergunning (art. 4.3.1 Energiedecreet).....	3
2.2. Recht op vrije leverancierskeuze (art. 4.4.1. Energiedecreet).....	3
2.3. Apart toegangspunt voor elke woongelegenheden (IV.1.1.4 TRDE/TRDG).....	4
2.4. Verbod onderlinge verbinding van netgebruikers (III.5.1.3 TRDE/TRDG).....	4
2.5. Regels inzake de aanleg en het beheer van een privé-distributienet.....	5
2.6. Regels inzake de aanleg van een directe lijn of leiding.....	5
2.7. Technische aansluitingsvoorschriften.....	6
3. CONCRETE TOEPASSING VAN DEZE REGELS-----	6
3.1. Privé-distributienetten.....	6
3.1.1 Aanleg en beheer van privé-distributienetten.....	6
3.1.2 Rechten van de netgebruiker op een privé-distributienet.....	7
3.1.3 Regularisatie van bestaande, doch verboden privé-distributienetten.....	8
3.1.4 Wat bij permanente bewoning op een camping of recreatiedomein?.....	8
3.2. Directe lijnen.....	10
3.2.1. Aanleg en beheer – nieuwe en bestaande lijnen.....	10
3.2.2. Decentrale productie met levering aan één afnemer.....	10
3.2.2.1 Op eigen site.....	10
3.2.2.2 Buiten eigen site.....	11
3.2.3. Decentrale productie met levering aan meerdere afnemers.....	11
3.2.3.1 Meerdere woongelegenheden, op eigen site.....	11
3.2.3.2 Meerdere woongelegenheden, buiten eigen site.....	13
3.2.3.3 Meerdere afnemers, niet-woongelegenheden.....	14

1. Inleiding

Door een wijziging van het Energiedecreet bij decreet van 8 juli 2011¹, zijn enkele nieuwe regels inzake privé-distributienetten, directe lijnen en directe leidingen, in werking getreden.

Bij de aanleg van directe lijnen en leidingen moet echter, naast deze nieuwe regels, ook met andere, al eerder bestaande normen rekening gehouden worden.

In deze mededeling somt de VREG de regels op die relevant zijn bij de aanleg en exploitatie van privé-distributienetten en directe lijnen, en geeft meer uitleg bij de praktische betekenis ervan.

Vervolgens wordt de toepassing van deze regels getoetst aan enkele scenario's: zijn de regels van toepassing of niet? En wat is de impact van de toepassing ervan?

Met deze mededeling wordt de mededeling van 2 december 2008 (MEDE-2008-4) *met betrekking tot de verplichtingen waaraan men moet voldoen bij de verkoop of levering in het Vlaams Gewest van ter plaatse uit hernieuwbare energiebronnen of kwalitatieve warmtekrachtkoppeling opgewekte elektriciteit*, opgeheven. Deze mededeling is immers door de wijziging van de regelgeving deels achterhaald, en de daarin aan bod komende problematiek wordt grotendeels ondervangen door deze mededeling.

2. Welke zijn de relevante regels

2.1. Leveringsvergunning (art. 4.3.1 Energiedecreet)

Sinds de inwerkingtreding van het Energiedecreet op 1 januari 2011, geldt de leveringsvergunningsplicht alleen voor de levering via het distributienet of via het plaatselijk vervoernet van elektriciteit.

Art. 4.3.1, §1 Energiedecreet, dat handelt over de eis voor het verkrijgen van een leveringsvergunning, bepaalt:

De levering van elektriciteit en aardgas via het distributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, aan afnemers, is onderworpen aan de voorafgaande toekenning van een leveringsvergunning door de VREG, of aan de eisen, gesteld door een andere lidstaat van de Europese Unie, de federale overheid of een andere gewestelijke bevoegde overheid in verband met de levering van elektriciteit of aardgas.

Er is dus geen leveringsvergunning (meer) vereist voor de levering aan afnemers als dit niet via het distributienet, maar bijvoorbeeld via directe lijn, gebeurt.

2.2. Recht op vrije leverancierskeuze (art. 4.4.1. Energiedecreet)

Artikel 4.4.1 van het Energiedecreet bepaalt dat elke afnemer het recht heeft om van elektriciteit of aardgas, naargelang het geval, te kunnen worden voorzien door een leverancier naar keuze.

¹ decreet van 8 juli 2011 houdende de wijziging van de wet van 10 maart 1925 op de elektriciteitsvoorziening en het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de omzetting van de Richtlijn 2009/72/EG en de Richtlijn 2009/73/EG, B.S. 16 augustus 2011

De vrije leverancierskeuze is de tegenhanger van de zogenaamde "derdentoeegang", die inhoudt dat elke leverancier toegang moet hebben tot het net via hetwelk de afnemer van elektriciteit of aardgas wordt beleverd.

Dit is technisch maar mogelijk als de afnemer een toegangspunt heeft tot het distributienet, hij in het toegangsregister van de netbeheerder gekend is als afnemer en er "berichtenverkeer" kan plaatsvinden.

Als afnemer moet men dus de mogelijkheid hebben om, via het net waarop men aangesloten is, beleverd te worden door een leverancier naar keuze.

De vrijheid van leverancierskeuze verhindert niét dat men een contract voor een bepaalde, vaste termijn, met een leverancier kan sluiten, waardoor men zich voor deze termijn aan deze leverancier bindt.

2.3. Apart toegangspunt voor elke woongelegenheid (IV.1.1.4 TRDE/TRDG²)

Elke nieuwe woongelegenheid moet een aparte toegang hebben tot het distributienet.

Voor elektriciteit wordt dit bepaald in artikel IV.1.1.4, §1 van het TRDE:

"Een gebouw dat nieuw aangesloten wordt op het distributienet en dat bestemd is als woning voor natuurlijke personen, moet uitgerust zijn met een individueel toegangspunt voor afname en indien van toepassing een toegangspunt voor injectie (> 10 kVA) per woongelegenheid."

Voor aardgas wordt dit bepaald door art. IV.1.1.4, §2 van het TRDG:

§2: "Een gebouw dat nieuw aangesloten wordt op het distributienet en dat bestemd is als woning voor natuurlijke personen, moet uitgerust zijn met een toegangspunt per woongelegenheid waar gas afgenomen wordt."

Dit aparte toegangspunt heeft zijn belang: het garandeert de bescherming van bijzonder belangrijke principes zoals, bijvoorbeeld, de vrije leverancierskeuze en bepaalde sociale openbaredienstverplichtingen (bvb. de bescherming tegen afsluiting). Deze rechten zijn maar uit te oefenen als men een eigen, individueel, toegangspunt tot het distributienet heeft.

2.4. Verbod onderlinge verbinding van netgebruikers (III.5.1.3 TRDE/TRDG)

Artikel III.5.1.3 TRDE (idem TRDG) bepaalt: "*Installaties gelegen achter verschillende toegangspunten mogen zonder expliciete toestemming van de distributienetbeheerder op geen enkele manier met elkaar verbonden worden.*"

Installaties (dit kunnen afnemers of producenten zijn) die een toegang hebben tot het net, mogen dus in principe niet onderling verbonden zijn, behoudens toestemming verkregen wordt van de distributienetbeheerder. Reden hiervoor is het gevaar van ontstaan van kringstromen die door de onderlinge verbinding in de installatie gecreëerd kunnen worden, en die de correcte en veilige werking van de installatie in het gedrang brengt, en daardoor in strijd zijn met het beveiligingsconcept van de installatie.

² Voor de technische reglementen: zie <http://www.vreg.be/technische-reglementen>

2.5. Regels inzake de aanleg en het beheer van een privé distributienet

Er geldt een principieel verbod op privé distributienetten (art. 4.7.1, §1 Energiedecreet). Een privé distributienet is elke elektriciteitslijn, elke aardgasleiding of elk net voor distributie van elektriciteit of aardgas dat niet wordt uitgebaut door een door de VREG aangewezen distributienetbeheerder noch door de beheerder van het plaatselijk vervoernet, en dat geen gesloten distributienet, directe lijn of directe leiding is (art. 1.1.3, 101°/1 Energiedecreet).

Op dit verbod bestaan enkel volgende uitzonderingen (zie art. 4.7.1, §2 Energiedecreet):

1° privé distributienetten waarbij de distributie van elektriciteit of aardgas een inherent en ondergeschikt karakter heeft ten opzichte van het geheel van diensten die door de beheerder van het privé distributienet aan de achterliggende afnemer worden geleverd, zoals bij garageverhuur, bij verhuur van een studentenkamer, een verblijfplaats in een recreatie- of vakantiepark, een kamer in een rusthuis, de terbeschikkingstelling van een standplaats bij markten, evenementen en kermissen;

2° laadpunten voor voertuigen.

De reden voor deze uitzonderingen op het verbod van privé distributienetten valt te lezen in de [Memorie van Toelichting](#) bij het decreet van 8 juli 2011³ (zie daarin onder punt 2.6.3).

2.6. Regels inzake de aanleg van een directe lijn of leiding

Het decreet ter omzetting van het zogenaamde Derde Energiepakket⁴ (Europese regelgeving) werd aangegrepen om een regeling inzake directe lijnen en leidingen uit te werken. Tot dan bepaalde alleen art. 4.5.1 van het Energiedecreet iets over de aanleg van directe lijnen en leidingen, maar bij gebrek aan uitvoeringsbesluit is dit altijd dode letter gebleven.

Een directe lijn is een elektriciteitslijn met een nominale spanning die gelijk is aan of minder is dan 70 kilovolt, die een productie-installatie met een afnemer verbindt (definitie bepaald in art. 1.1.3, 26° Energiedecreet).

Een directe leiding is elke leiding voor aardgasdistributie die geen deel uitmaakt van een aardgasdistributienet (definitie bepaald in art. 1.1.3, 27° Energiedecreet).

Thans is de aanleg van directe lijnen en leidingen in sommige gevallen zonder meer toegelaten, en in andere gevallen is een toelating van de VREG vereist (artikel 4.5.1 van het Energiedecreet).

"De aanleg van directe lijnen of leidingen op de eigen site om elektriciteit of aardgas te leveren, is toegelaten.

De aanleg van een directe lijn of leiding die de grenzen van de eigen site overschrijdt, is toegestaan na een voorafgaande toelating, verleend door de VREG, die hiertoe advies van de betrokken netbeheerder inwint.

De VREG houdt hierbij rekening met de risico's inzake inefficiëntie, de risico's inzake veiligheid, de impact op de nettarieven, de waarborg van de rechten van afnemers, de eventuele weigering van aansluiting op het net door de betrokken netbeheerder of een gebrek aan aanbod tot aansluiting of toegang op het net tegen redelijke economische of technische voorwaarden."

³ [decreet van 8 juli 2011 houdende de wijziging van de wet van 10 maart 1925 op de elektriciteitsvoorziening en het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de omzetting van de Richtlijn 2009/72/EG en de Richtlijn 2009/73/EG](#)

⁴ decreet van 8 juli 2011, zie vorige voetnoot

Het begrip 'eigen site' maakt hierbij het cruciale onderscheid uit. Dit wordt als volgt door het Energiedecreet gedefinieerd in art 1.1.3, 30°/1:

"eigen site: het kadastrale perceel of de aansluitende kadastrale percelen van dezelfde natuurlijke persoon of rechtspersoon als eigenaar, opstalhouder of concessiehouder;"

De aanleg van een of meerdere directe lijnen of leidingen, *op eigen site*, is dus zonder meer toegelaten.

De aanleg van een of meerdere directe lijnen of leidingen *buiten de eigen site* is onderworpen aan het verkrijgen van een toelating van de VREG. Deze toelating kan aangevraagd worden middels een [aanvraagformulier](#), te vinden op de website van de VREG (www.vreg.be/formulieren).

Hierna volgen enkele concrete voorbeelden van directe lijnen **op** 'eigen site'. Daarbij wordt met aandrang gewezen op het feit dat deze voorbeelden alléén maar dienen ter verduidelijking van de kwalificatie 'eigen site', dus met het oog op de vereiste van de toelating voor de aanleg van een directe lijn. Het niet-vereist-zijn van een toelating belet echter niet dat andere dwingende normen van toepassing kunnen zijn, die de casus alsnog kunnen bemoeilijken tot zelfs onmogelijk maken.

Voorbeelden van situaties die vallen onder het begrip 'eigen site':

1. Twee of meer aaneensluitende kadastrale percelen zijn in handen van één en dezelfde eigenaar ongeacht of deze percelen in concessie zijn gegeven van eenzelfde of verschillende concessiehouders;
2. Twee of meer aaneensluitende kadastrale percelen zijn in handen van één en dezelfde concessiehouder, ongeacht het feit of deze percelen in eigendom van eenzelfde, dan wel verschillende, eigenaars zijn;
3. Een kadastraal perceel, in handen van een eigenaar of concessiehouder, ongeacht het opstalrecht van een derde partij op een deel van dit perceel.

Mede-eigenaars worden gezien als één en dezelfde eigenaar.

2.7. Technische aansluitingsvoorschriften

Los van de regels die in deze mededeling worden toegelicht, moet bij aansluiting van een productie-installatie ook altijd voldaan worden aan de technische aansluitingsvoorschriften die de netbeheerders opstellen in uitvoering van artikel III.4.2.2 van het Technisch Reglement Distributie Elektriciteit (versie 4.12.2009). Voor installaties aangesloten op netten met een spanning < 30 kV zijn deze aansluitingsvoorschriften bekend als het document C10/11 dat op de website van Synergrid, of op de website van de netbeheerders zelf, teruggevonden kan worden.

3. Concrete toepassing van deze regels

3.1. Privédistributienetten

3.1.1 Aanleg en beheer van privédistributienetten

Zoals hierboven gesteld, bestaat er een principieel verbod op het aanleggen en beheren van een privédistributienet.

De uitzonderingen op dit verbod worden door het Energiedecreet bepaald:

Een eerste uitzondering betreffen laadpunten voor voertuigen: dit zijn laadpunten die elektriciteit of aardgas distribueren aan voertuigen (auto's, jachten, elektrische fietsen,...). Hieromtrent heeft de VREG een aparte [mededeling](#) opgesteld.

De andere uitzondering is het privé-distributienet waarbij de distributie van elektriciteit of aardgas een inherent en ondergeschikt karakter heeft ten opzichte van het geheel van diensten dat door de beheerder van het privé-distributienet aan de achterliggende afnemer wordt geleverd. Hiervan worden door het Energiedecreet enkele voorbeelden gegeven: garageverhuur, verhuur van een studentenkamer, verhuur van een verblijfplaats in een recreatie- of vakantiepark, verhuur van een kamer in een rusthuis, de terbeschikkingstelling van een standplaats bij markten, evenementen en kermissen.

Appartementsgebouwen, serviceflats, bedrijvencomplexen en winkelcentra worden niet geacht hieronder te ressorteren.

Doorlevering van elektriciteit of aardgas, door degene die een toegangspunt heeft tot het distributienet, naar de verschillende afnemers op het privé-distributienet, is in deze gevallen uitzonderlijk toegelaten (art. 4.7.1, §2 Energiedecreet).

Dit kan zonder leveringsvergunning (art. 4.3.1 Energiedecreet), want de uitbater van een privé-distributienet levert niet via het distributienet.

De beheerder is verantwoordelijk voor het beheer en het onderhoud van zijn privé-distributienet (art. 4.7.3).

3.1.2 Rechten van de netgebruiker op een privé-distributienet

De gebruikers van een privé-distributienet hebben alleen met de beheerder van het privé-distributienet een contractuele relatie, en niet met de distributienetbeheerder, de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, de transmissienetbeheerder of de beheerder van het vervoersnet waarop het privé-distributienet aangesloten is. (art. 4.7.2, eerste lid Energiedecreet).

Voor de beheerder van deze 'publieke' netten zijn de zogenaamde achterliggende afnemers⁵ geen netgebruikers, ze zijn hem zelfs niet gekend; enkel de uitbater van het privé-distributienet is gekend, en is de distributienetgebruiker op het toegangspunt.

Doordat het privé-distributienet op elk moment slechts via één aansluitingspunt verbonden is met het distributienet, het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit, het transmissienet of het vervoersnet, tenzij de betrokken beheerders toestemming verlenen voor een meervoudige verbinding (art. 4.7.2, derde lid), is er technisch geen mogelijkheid tot vrije leverancierskeuze voor achterliggende afnemers.

De beheerder van een privé-distributienet heeft geen openbaredienstverplichtingen ten aanzien van de achterliggende afnemer (art. 4.7.4 Energiedecreet). Dit heeft bijvoorbeeld tot het gevolg dat een afnemer op een camping, of in een studentenhuis, niet de bescherming tegen afsluiting van elektriciteit of aardgas geniet zoals de huishoudelijke afnemer op het distributienet. De openbaredienstverplichtingen rusten immers niet op de privé-distributienetbeheerder.

De netgebruiker heeft wel recht op gratis kWh, als hij een huishoudelijke afnemer is, wonend in het gebouw of op de site van het privé-distributienet. Dit volgt uit art. 5.1.1, §1 van het Energiedecreet, dat bepaalt: "*Met uitzondering van de huishoudelijke afnemers aangesloten op een gesloten distributienet, heeft iedere huishoudelijke afnemer en elke titularis van een gebouw, zoals bedoeld in §3, het recht op de jaarlijkse toekenning van een gratis hoeveelheid elektriciteit.*"

⁵ Achterliggende afnemer: de natuurlijke persoon of rechtspersoon die elektriciteit of aardgas afneemt van een gesloten distributienet of een privé-distributienet (art. 1.1.3, 8°/3 van het Energiedecreet)

Bij afnemers op een privé-distributienet stelt zich vaak de vraag naar de toepasselijke regels inzake de aanrekening van de doorgeleverde energie. Hier speelt de vrijheid van contracteren volledig, behoudens de toepassing van specifieke reglementering. De prijs die men als gebruiker van een privé-distributienet voor de energie betaalt, is een genegotieerde prijs, net zoals de prijs die men voor de andere faciliteiten van het privé-distributienet betaalt. Er moet dan ook contractueel overeengekomen zijn op welke manier welke kosten worden doorgerekend.

3.1.3 Regularisatie van bestaande, doch verboden privé-distributienetten

Elke beheerder van een op 1 juli 2011 bestaande elektriciteitslijn, aardgasleiding of net voor distributie van elektriciteit of aardgas dat niet wordt uitgebaut door een door de VREG aangewezen distributienetbeheerder en dat geen op 1 juli 2011 bestaande directe lijn of directe leiding is, moet nagaan of dit net te kwalificeren is als een toegelaten vorm van privé-distributienet (zie 3.1.1).

Is dit niet het geval, dan moet hij dit net regulariseren (zie art. 15.3.5/2 van het Energiedecreet).

Dit kan, naargelang het geval, door:

- (1) de overdracht van het beheer van het distributienet aan de distributienetbeheerder. Dit moet gebeuren "*binnen redelijke termijn, zodra een achterliggende netgebruiker of een leverancier op vraag van en voor rekening van een achterliggende afnemer, zijn rechten wil uitoefenen*".

Er is bewust geopteerd voor een soepele overgangstermijn van bestaande situaties. Zolang een achterliggende netgebruiker niet de wens uit de rechten te willen uitoefenen die hij zou genieten bij aansluiting op het distributienet, en die hij ontbeert als achterliggende afnemer, kan de bestaande situatie voortgezet worden.

Voor de overdracht van het beheer van het net aan de distributienetbeheerder, moet men contact opnemen met de betrokken netbeheerder.

- (2) het net bij de VREG melden als een gesloten distributienet en het voldoen aan de bepalingen van artikelen 4.6.2 tot en met 4.6.9, waarbij de artikelen 4.6.3, 8° tot en met 12°, 4.6.8 en 4.6.9 slechts van toepassing zijn binnen redelijke termijn zodra een achterliggende netgebruiker of een leverancier op vraag van en voor rekening van een achterliggende afnemer zijn rechten wil uitoefenen.

De melding bij de VREG van een bestaand, als gesloten distributienet te kwalificeren net, moet gebeuren door middel van een [meldingsformulier](#), beschikbaar via de website van de VREG (www.vreg.be/formulieren).

Meer informatie hierover is te lezen in de Memorie van Toelichting bij het decreet van 8 juli 2011⁶.

3.1.4 Wat bij permanente bewoning op een camping of recreatiedomein?

Zoals onder punt 3.1.1 gesteld, is een camping of recreatiedomein voorbeeld van een toegestane vorm van privé-distributienet. Dit gaat om situaties waarbij de levering van energie inherent en ondergeschikt is aan de andere diensten die geleverd worden, zoals het ter beschikking stellen van standplaats en faciliteiten op die camping of dat recreatiedomein, en waarbij de individuele aansluiting van elke netgebruiker op het distributienet onredelijk zou zijn, in die zin dat de kosten de baten bovenmatig zouden overschrijden.

Onder deze categorie van toegelaten privé-distributienet ressorteert het recreatief verblijf, maar niet de langdurige of permanente bewoning.

⁶ Ontwerp van decreet houdende de wijziging van de wet van 10 maart 1925 op de elektriciteitsvoorziening en het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de omzetting van de richtlijn 2009/72/EG en de richtlijn 2009/73/EG, *Parl. St. VI. Parl.* 2010-11, 1147/1, 45-47.

Dat nu op bepaalde domeinen, die oorspronkelijk voor recreatieve doeleinden werden opgericht, permanente bewoning aanwezig is, heeft een historische oorsprong. Soms vond ondertussen zelfs een regularisatie van deze –oorspronkelijk- met de ruimtelijke ordening strijdige situatie plaats. Deze regularisatie is natuurlijk een positieve zaak voor de bewoners ervan, maar heft enkele problemen, zoals met betrekking tot de energiedistributie, niet op.

De recreatiedomeinen en campings bevinden zich volledig op privédomein; de wegen behoren niet tot het openbaar domein. De bungalows, huisjes of stacaravans zijn vaak in eigendom of erfpacht van natuurlijke personen die er zich in bepaalde gevallen ook domiciliëren. Het elektriciteits- of aardgasnet op het privédomein van het vakantiepark behoort evenwel niet tot het distributienet. Bijgevolg hebben de individuele afnemers op een privédomein geen toegang tot het distributienet.

Zoals hierboven uiteengezet, hebben de achterliggende afnemers, dit zijn de afnemers op deze privédistributienetten, geen vrije leverancierskeuze. Ook ontberen zij de (sociale) openbardienstverplichtingen, zoals de bescherming tegen afsluiting en de voorgeschreven "drop-procedure" (= de procedure die de leverancier moet volgen vooraleer hij een klant opzegt), want deze verplichtingen rusten niet op de beheerder van een privédistributienet.

Het betreffen bestaande privédistributienetten, die niet ressorteren onder één van de twee categorieën van toegelaten privédistributienetten, die dus geregulariseerd moeten worden, zoals uiteengezet in punt 3.1.3.

Conform art. 15.3.5/2 van het Energiedecreet moet het net geregulariseerd worden door de overdracht van het beheer van het net aan de distributienetbeheerder, waardoor het deel gaat uitmaken van het distributienet. Dit moet gebeuren binnen redelijke termijn zodra een achterliggende netgebruiker of een leverancier op vraag van en voor rekening van een achterliggende afnemer, zijn rechten wil uitoefenen. Zodra dus bijvoorbeeld een achterliggende afnemer bijvoorbeeld zijn wens uit een eigen leverancier te kunnen kiezen, de sociale bescherming wil genieten die de afnemer op het distributienet geniet, enz., komt het de beheerder van het privédistributienet toe alles in het werk te stellen tot regularisatie van zijn net, wat neerkomt op het in gang zetten van de procedure tot overname van zijn net door de distributienetbeheerder. Hij neemt in dat geval dan ook zo snel mogelijk contact op met de betrokken netbeheerder.

Het komt erop neer dat het privédistributienet zal moeten bijgewerkt, of zo nodig totaal vervangen worden, opdat het zou voldoen aan alle eisen waaraan een distributienet moet voldoen. Er moeten ook meters geplaatst worden. De netbeheerder zal hiervoor ook de vereiste zakelijke rechten (erfdienstbaarheden) met betrekking tot het terrein moeten verkrijgen. Zoals ook bij aanleg van een net in een nieuwe verkaveling, een deel van de kosten ten laste zijn van de initiatiefnemer, zullen ook in dit geval kosten doorgerekend worden aan de aanvrager. Uiteraard moet, ten slotte, het terrein ook toegankelijk zijn voor de distributienetbeheerder: er moet te allen tijde toegang tot het domein door de netbeheerder nodig en mogelijk zijn, gelet op diens verantwoordelijkheden. Eén en ander zou via (aansluitings)overeenkomst geregeld moeten worden tussen de exploitant van het domein en de netbeheerder van het net waarop het privédistributienet aangesloten is.

Het is dan ook duidelijk dat de regularisatie van dergelijke privédistributienetten op middellange termijn moet gezien worden.

In tussentijd, dus vooraleer het net geregulariseerd is, geldt het feit dat de relatie tussen de afnemers op het recreatiedomein enerzijds, en de uitbater ervan anderzijds, een louter privaatrechtelijke relatie is.

3.2. Directe lijnen

3.2.1. Aanleg en beheer – nieuwe en bestaande lijnen

De aanleg en het beheer van directe lijnen wordt geregeld door het Energiedecreet.

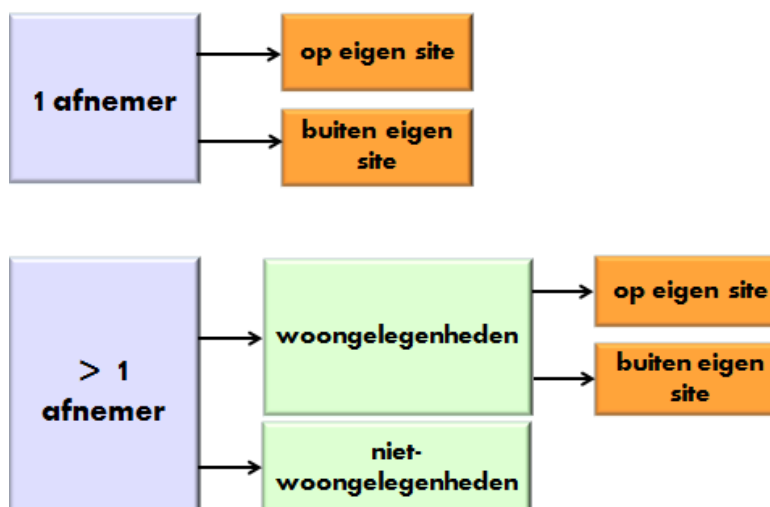
Art. 4.5.2 van het Energiedecreet somt de taken van de beheerder van elke directe lijn op. Het gaat om het beheer en het onderhoud, het verstrekken van de nodige meetgegevens (en andere gegevens) aan de producent, de afnemer en de VREG, en het verstrekken van de nodige inlichtingen aan de beheerder van het net waarop de directe lijn is aangesloten om een veilige en efficiënte uitbating en ontwikkeling van dat net te waarborgen. Dit geldt voor zowel nieuw aan te leggen, als reeds bestaande, directe lijnen.

Voor de aanleg van een directe lijn die na 1 juli 2011 wordt aangelegd, is conform art. 4.5.1 van het Energiedecreet, een toelating van de VREG vereist als deze directe lijn de 'eigen site' overschrijdt.

Onder 'eigen site' wordt begrepen: *"het kadastrale perceel of de aansluitende kadastrale percelen van dezelfde natuurlijke persoon of rechtspersoon als eigenaar, opstalhouder of concessiehouder"*. Deze definitie staat in art. 1.1.3, 30°/1 van het Energiedecreet.

Als de directe lijn op 'eigen site' aangelegd wordt, of het een directe lijn betreft die op 1 juli 2011 al was aangelegd, ongeacht of daarbij de eigen site werd overschreden⁷, kan dit gebeuren zonder toelating van de VREG. Dit uiteraard los van wat overige regelgeving voorschrijft.

Hierna worden enkele scenario's beschreven, schematisch als volgt weergegeven:

3.2.2. Decentrale productie met levering aan één afnemer

3.2.2.1 Op eigen site

VOORBEELD van decentrale productie-installatie met één afnemer, op eigen site:

⁷ bestaande directe lijnen, dit zijn directe lijnen die op 1 juli 2011 al waren aangelegd, hoeven immers niet te worden geregulariseerd, ook niet als zij de eigen site overschrijden. Dit volgt uit art. 15.3.5/2 van het Energiedecreet.

zonnepanelen op het dak van een gebouw, met levering aan datzelfde gebouw, waarbij sprake is van één afnemer in dit gebouw:

1 woongelegenheden, 1 bedrijf, of de gemeenschappelijke delen van een appartementsgebouw⁸.

NIET VAN TOEPASSING

- de leveringsvergunningsplicht
- de toelating van de VREG voor aanleg van de directe lijn

WEL VAN TOEPASSING

- de vrije leverancierskeuze (art. 4.4.1 Energiedecreet)
- het principiële verbod van onderlinge verbinding van installaties met eigen toegangspunt tot het net (art. III.5.1.3 TRDE)
- in voorkomend geval, namelijk als er sprake is van een woongelegenheden: de eis dat elke woongelegenheden een individueel toegangspunt tot het distributienet heeft (artikel IV.1.1.4 TRDE)

3.2.2.2 Buiten eigen site

VOORBEELDEN van decentrale productie-installatie met één afnemer, buiten eigen site:

- zonnepanelen op dak gebouw 1 op perceel 1, levering aan (en alleen aan) gebouw 2 op perceel 2 (gebouw 2: 1 afnemer), waarbij beide percelen niet in handen zijn van eenzelfde eigenaar, concessiehouder, of opstalhouder.
- WKK op perceel 1, in eigendom van x, levert stroom aan bedrijf op perceel 2, in eigendom van y

NIET VAN TOEPASSING

- de leveringsvergunningsplicht

WEL VAN TOEPASSING

- de vrije leverancierskeuze (art. 4.4.1 Energiedecreet)
- het principiële verbod van onderlinge verbinding van installaties met eigen toegangspunt tot het net (art. III.5.1.3 TRDE)
- een toelating van de VREG voor de aanleg van de directe lijn (art. 4.5.1, tweed lid Energiedecreet). De aanvraag voor een toelating moet ingediend worden door middel van een [aanvraagformulier](#).
- in voorkomend geval, namelijk als er sprake is van een woongelegenheden: de eis dat elke woongelegenheden een individueel toegangspunt tot het distributienet heeft (artikel IV.1.1.4 TRDE)

3.2.3. Decentrale productie met levering aan meerdere afnemers

3.2.3.1 Meerdere woongelegenheden, op eigen site

VOORBEELD van decentrale productie-installatie met levering aan meerdere woongelegenheden, op eigen site:

windmolen, micro-WKK, zonnepanelen, ... die verschillende woongelegenheden belevt, zoals de bewoners van een appartementsgebouw, en waarbij de betrokken kadastrale percelen in handen zijn van eenzelfde eigenaar, opstalhouder of concessiehouder.

⁸ de gemeenschappelijke delen van een appartementsgebouw worden gelijkgesteld met 1 afnemer

NIET VAN TOEPASSING

- de leveringsvergunningsplicht
- de toelating van de VREG voor aanleg van de directe lijn(en)

WEL VAN TOEPASSING

- de vrije leverancierskeuze (art. 4.4.1 Energiedecreet)
- het principiële verbod van onderlinge verbinding van installaties met eigen toegangspunt tot het net (art. III.5.1.3 TRDE)
- de eis dat elke woongelegenheden een individueel toegangspunt tot het distributienet heeft (artikel IV.1.1.4 TRDE)

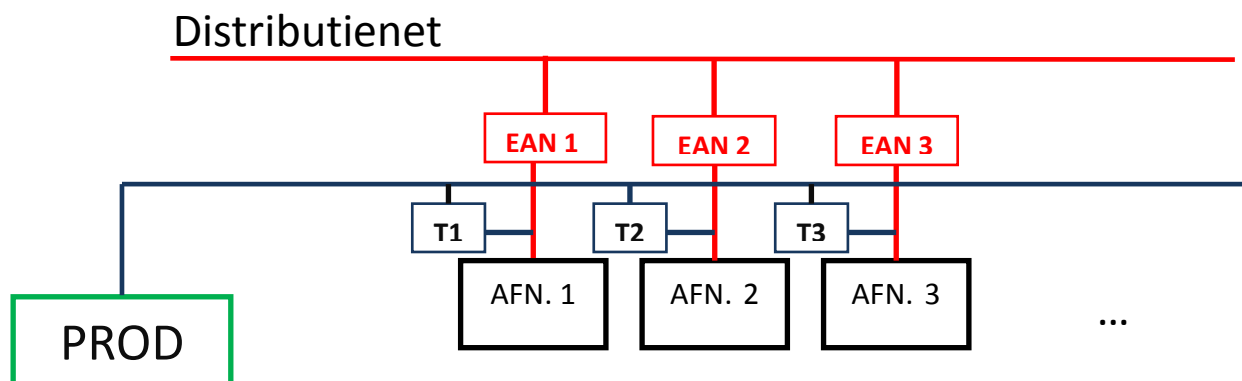
Hoe kan aan alle voorwaarden voldaan worden?

De verplichte eerbiediging van zowel het recht op vrije leverancierskeuze (art. 4.4.1 Energiedecreet), als de eis van het aparte toegangspunt voor elke woongelegenheden (artikel IV.1.1.4 van het TRDE), bemoeilijken het concept.

Elke woongelegenheden, dus elke woning en elk appartement, moet een individueel toegangspunt voor afname hebben. Daarmee zijn de vrije leverancierskeuze, en het recht op (S)ODV in hoofde van de huishoudelijke afnemer, meteen gewaarborgd. Tevens mogen afnemers (of installaties) die aangesloten zijn op het net, in principe niet onderling verbonden zijn. Dit om kringstromen te vermijden.

Waar een productie-installatie wel één enkele afnemer, met toegangspunt tot het net, kan beleveren, op een wijze waarop geen kringstromen ontstaan (dus met eerbiediging art. III.5.1.3 TRDE), gaat dit niet meer op zodra er sprake is van meer dan één afnemer, allen met eigen toegangspunt tot het net.

Dit schema leidt immers regulatorisch tot een erg complexe, en dus te vermijden situatie:

Als verschillende afnemers toegang hebben tot het distributienet via toegangspunten van de distributienetbeheerder (EAN1-3), én tevens toegang hebben tot de productie-installatie (of bij uitbreiding het lokale productienet) via een soort privé-sub-EAN met aparte telling (T1-3), komt men tot volgende situatie: de marktpartijen die actief zijn op het toegangspunt van de distributienetbeheerder moeten hun energie aankopen (leverancier) en het evenwicht bewaken (evenwichtsverantwoordelijke) voor de energie die via het distributienet stroomt.

Dit houdt in dat de leverancier zijn aankoop moet afstemmen op de productie van de productie-installatie. Er is dus een contract, en een bijhorende informatiestroom, nodig tussen elke leverancier en de producent.

Tevens moet ook elke evenwichtsverantwoordelijke een contract hebben met de producent, want deze laatste zal door zijn productiepatroon het evenwicht beïnvloeden.

Bij elke leverancierswissel op de toegangspunten tot het distributienet moeten bovendien alle contracten worden vernieuwd.

Meer nog: de leveranciers en de evenwichtsverantwoordelijken zijn niet alleen afhankelijk van de productie van de productie-installatie, maar ook van de afname van de andere verbruikers: de levering op het ene toegangspunt beïnvloedt immers de levering op het andere.

Daarnaast bemoeilijken deze kringstromen ook de beveiliging van de installaties.

Een levering via het distributienet (zonder kringstromen) dringt zich dus vaak, om die redenen, op.

3.2.3.2 Meerdere woongelegenheden, buiten eigen site

VOORBEELD van decentrale productie-installatie met levering aan meerdere woongelegenheden, buiten eigen site:

WKK die woonwijk belevt, uitgaande van de veronderstelling dat de verscheidene kadastrale percelen niet in handen van dezelfde eigenaar, concessiehouder of opstalhouder zijn.

NIET VAN TOEPASSING

- de leveringsvergunningsplicht

WEL VAN TOEPASSING

- de vrije leverancierskeuze (art. 4.4.1 Energiedecreet)
- het principiële verbod van onderlinge verbinding van installaties met eigen toegangspunt tot het net (art. III.5.1.3 TRDE)
- de eis dat elke woongelegenheden een individueel toegangspunt tot het distributienet heeft (artikel IV.1.1.4 TRDE)
- een toelating van de VREG voor de aanleg van de directe lijn(en) (art. 4.5.1, tweede lid Energiedecreet). De aanvraag voor een toelating moet ingediend worden door middel van een [aanvraagformulier](#).

Hier geldt hetzelfde als hierboven beschreven onder 3.2.3.1, maar daar komt nog bij dat voor de aanleg van de directe lijn(en) via dewelke de productie-installatie de verschillende woongelegenheden belevt, ook een toestemming van de VREG vereist is.

De VREG zal hierbij rekening houden met "*de risico's inzake inefficiëntie, de risico's inzake veiligheid, de impact op de nettarieven, de waarborg van de rechten van afnemers, de eventuele weigering van aansluiting op het net door de betrokken netbeheerder of een gebrek aan aanbod tot aansluiting of toegang op het net tegen redelijke economische of technische voorwaarden.*" (cfr. art. 4.5.1, derde lid Energiedecreet).

Zoals beschreven in 3.2.3.1, kunnen er tal van bezwaren rijzen.

3.2.3.3 Meerdere afnemers, niet-woongelegheden

VOORBEELDEN van decentrale productie-installatie met levering aan meerdere afnemers, niet-woongelegheden:

- zonnepanelen op dak van een bedrijfsgebouw, met levering aan verschillende bedrijven
- WKK op bedrijfssite met levering aan bedrijfsgebouwen

NIET VAN TOEPASSING

- de leveringsvergunningsplicht
- (*indien op 'eigen site'*): een toelating van de VREG voor de aanleg van de directe lijn(en)

WEL VAN TOEPASSING

- de naleving van art. III.5.1.3 TRDE.
- de vrije leverancierskeuze (art. 4.4.1 Energiedecreet).
- principieel verbod op privé-distributenetten (art. 4.7.1, § 1 Energiedecreet)
- (*indien op 'buiten eigen site'*): een toelating van de VREG voor de aanleg van de directe lijn(en). De aanvraag voor een toelating moet ingediend worden door middel van een [aanvraagformulier](#).

Doordat het niet om woongelegheden gaat, geldt hier de eis van een individueel toegangspunt tot het net voor iedere afnemer niet (art. IV.1.1.4 TRDE). De vrije leverancierskeuze moet evenwel op de één of andere manier wél gevrijwaard zijn.

Als, voor het garanderen van de vrije leverancierskeuze, gekozen wordt voor het geven van een individueel toegangspunt tot het net aan elke afnemer, moet rekening gehouden worden met de gelding van art. III.5.1.3 TRDE. Deze situatie is dan ook te vergelijken met de beschreven situatie van meerdere woongelegheden op eigen site (punt 3.2.3.1).